

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/241/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419202024
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6419202024.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Martina Štubniaka a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu F. G., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom C. Ždaňa XX, právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Kotosom, advokátom, so sídlom Žižkova 6, Košice, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/10/2019-136 z 23. septembra 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaná je **p o v i n n á** zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.639,39 Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 24. 04. 2019 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia (prvý výrok). Žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % (druhý výrok).

2. Prvoinštančný súd takto rozhodol o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 4.639,39 Eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spočívajúcej v trovách obhajoby v trestnom konaní.

3. Dokazovaním mal prvoinštančný súd preukázané, že uznesenie OR PZ Žiar nad Hronom ČVS: ORP-879/OEK-ZH-2011 zo dňa 09. 07. 2012, na základe ktorého bol žalobca trestne stíhaný z prečinu porušovania autorského práva podľa § 283 ods. 1 a 3 Trestného zákona bolo nezákonným rozhodnutím, pretože bol spod následne podanej obžaloby oslobodený rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 3T/106/2015 zo dňa 14. 02. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/55/2017 zo dňa 08. 11. 2017 z dôvodu, že skutok nebol trestným činom. Aj keď teda orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o trestnom stíhaní žalobcu, ich podozrenie sa v trestnom konaní nepotvrdilo a to znamená nezákonnosť tohto rozhodnutia vzhľadom na dôvod, pre ktorý bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Zodpovednosť štátu za škodu je objektívna a tak žalobcovi v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) vzniklo právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Pokiaľ si potom žalobca v spore uplatnil ako náhradu škody trovy právneho zastúpenia vynaložené v trestnom konaní v sume 4.639,39 Eur, bola jeho žaloba plne dôvodná s poukazom na ust. § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. vzhľadom na skutočnosť, že túto sumu žalobca uhradil svojmu obhajcovi (ktorému pritom uhradil ešte o 60,- Eur viac

ako žaloval) a vzhľadom na priloženú špecifikáciu jednotlivých úkonov právneho zastúpenia (a doložené listinné dôkazy), ktoré majú svoj podklad v súvisiacom trestnom spise. Celkovo išlo o 14 úkonov právnej pomoci. Žalobca si opodstatnene uplatnil aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa 24. 04. 2019 do zaplatenia, na ktorý mu vznikol nárok podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., nakoľko dňa 23. 04. 2019 bolo jeho právnomu zástupcovi doručené oznámenie o tom, že ním uplatnený nárok na odškodnenie GP SR neuspokojí. Prvoinštančný súd napokon konštatoval nepreukázanie tvrdení žalobcu o nesprávnom úradnom postupe počas jeho trestného stíhania, za ktorý postup by zodpovedal štát v zmysle § 3 ods. 1 písm. d) a § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z., pretože nebola dokázaná nečinnosť orgánu verejnej moci, nerozhodnutie v určenej lehote, prieťahy v konaní, či iný nezákonný zásah do práv žalobcu. To ale nemalo vplyv na vznik práva žalobcu na náhradu škody z nezákonného rozhodnutia. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd aplikujúc § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %.

4. V zákonnej lehote podala proti rozsudku odvolanie žalovaná. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť, žalobu žalobcu zamietnuť a nepriznať mu nárok na náhradu trov konania. V prípade neúspechu žiadala určiť dlhšiu lehotu na splnenie svojej povinnosti.

5. Argumentovala tým, že ak prvoinštančný súd považoval uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi za nezákonné rozhodnutie, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože neprihliadal na konkrétne okolnosti prípadu. Podľa žalovanej reštriktívny výklad posudzovania zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia obmedzením sa len na okolnosti prípadu v štádiu konania pred súdom je právne neudržateľný, resp. popiera zmysel trestného konania aj zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V tomto smere poukázala na konkrétne skutkové a právne okolnosti, ktoré boli podkladom pre vznesenie obvinenia žalobcovi a ktoré nasvedčovali tomu, že spáchal prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods. 1 a 3 Trestného zákona. Uznesenie bolo a stále je zákonné a jeho nevydanie by bolo v rozpore so zásadami trestného konania.

6. Nesprávne právne posúdenie veci videla žalovaná v tom, že okresný súd nesprávne vyhodnotil, že uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi bolo nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Toto nebolo zrušené z dôvodu nezákonnosti a ani v oslobodzujúcom rozsudku súd nekonštatoval jeho nezákonnosť. Zákonnosť rozhodnutia sa posudzuje podľa okolností existujúcich v čase jeho vydania. Nezákonným rozhodnutím je také rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré nemalo zákonný podklad v čase jeho vydania a tomu tak v prejednávanej veci nebolo. Prijatie záveru, že predmetné uznesenie o vznesení obvinenia bolo i napriek existujúcim dôkazom nezákonné nemôže obstať len z dôvodu oslobodzujúceho rozsudku. Extenzívny výklad zákona č. 514/2003 Z. z. prijatý judikatúrou, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby nemôže byť akceptovaný bez zohľadnenia osobitostí každého prípadu. Ak by bolo zámerom zákonodarcu odškodňovať všetky prípady zastavených trestných stíhaní, resp. oslobodení spod obžaloby, štát by neniesol zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie (a nesprávny úradný postup), ale za výsledok trestného konania a takúto zodpovednosť zákon č. 514/2003 Z. z. neupravuje. Orgány činné v trestnom konaní postupovali v trestnom konaní žalobcu v súlade s Trestným poriadkom, uznesenie o vznesení obvinenia bolo zákonné a aj samotný okresný súd v napadnutom rozsudku uzavrel, že žalobca nesprávny úradný postup nepreukázal.

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať mu plnú náhradu trov odvolacieho konania.

8. Nesúhlasil so žalovanou, že realizoval verejný prenos audiovizuálneho diela a tým porušil autorské práva, čo v konečnom dôsledku potvrdil okresný aj krajský súd. Podľa neho orgány činné v trestnom konaní nedisponovali ani v čase vznesenia obvinenia na to postačujúcimi dôkazmi. Poukazujúc na viaceré súdne rozhodnutia argumentoval tým, že judikatúra dospela k záveru, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a pri posudzovaní nároku na náhradu škody má zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby z dôvodu, že sa nenaplnil predpoklad spáchania trestného činu obvineným/obžalovaným, či už z dôvodu, že bolo

preukázané, že skutok nie je trestným činom alebo bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, resp. nebolo preukázané, že sa skutok stal, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre jeho nezákonnosť. Jeho oslobodenie spod obžaloby mu teda zásadne zakladá právo na náhradu škody voči štátu.

9. V následných vyjadreniach sporové strany v podstate len opakovali svoju argumentáciu obsiahnutú či už v odvolaní alebo vo vyjadrení k nemu.

10. Na základe odvolania žalovanej krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

11. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením rozhodnutia, ktoré je nielen dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiada so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

14. Odvolací súd konštatuje, že žalovaná v odvolaní neuviedla žiadne právne relevantné skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu a s ktorými by sa prvoinštančný súd pri rozhodnutí a pri jeho odôvodnení náležite nevysporiadal. Pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala nesprávne skutkové zistenia a tiež nesprávnosť právneho posúdenia veci zo strany prvoinštančného súdu, tak odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie prvoinštančného súdu vychádza zo správne zisteného skutkového stavu a je výsledkom správneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnymi závermi prvoinštančného súdu i s argumentmi, ktorými tieto závery náležite vysvetlil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

15. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny a na zdôraznenie správnosti uvádza nasledovné:

16. Okresný súd správne vychádzal z jednotlivých ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci jeho orgánmi. Označený zákon v ust. § 3 ods. 1 písm. a) určuje, že štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

17. V zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. sa štát svojej zodpovednosti za škodu nemôže zbaviť, čím sa završuje právna úprava tejto zodpovednosti ako zodpovednosti objektívneho charakteru (bez ohľadu na zavinenie) s absolútnou povahou (bez možnosti liberácie). Objektívna zodpovednosť sa niekedy označuje aj ako zodpovednosť za výsledok. Podľa ust. § 25 ods. 1 cit. zákona tiež platí, že ak § 26 neurčuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

18. Právna teória i súdna prax potom zhodne z ust. § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. vyvodzujú, že na vznik zodpovednosti štátu (Slovenskej republiky) za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sa vyžaduje kumulatívne (súčasné) splnenie troch podmienok: 1. nezákonné rozhodnutie, 2. vznik škody ako peniazmi vyčísliteľnej majetkovej ujmy na strane dotknutého subjektu a 3. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

19. Ustanovenie § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. určuje, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Podľa § 6 ods. 1 cit. zákona platí, že ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zasa platí, že právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

20. Z uvedeného vyplýva, že podmienkou zodpovednosti štátu je zmena alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia, ktorým bola škoda spôsobená. V prípade právoplatného zastavenia trestného stíhania, resp. oslobodenia spod obžaloby je situácia špecifická v tom, že podľa Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.) už nenasleduje ďalší proces, ktorého výsledkom by bolo výslovné zrušenie uznesenia, ktorým bolo stíhanej osobe vznesené obvinenie. Pokiaľ potom zmyslu právnej úpravy má zodpovedať z čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky vyplývajúca zásada, že každá majetková ujma spôsobená nezákonným zásahom štátu má byť odčinená, rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má tiež zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný, resp. že skutok nie je trestným činom. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím .

21. Judikatúra vzťahujúca sa ešte k predchádzajúcej právnej úprave zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zákone č. 58/1969 Zb. pritom už v minulosti dovodila, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších podmienok zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (viď R 35/1991, R 70/1994). Tieto závery sú aplikovateľné aj na v súčasnosti platnú právnu úpravu v zákone č. 514/2003 Z. z., pretože táto právna úprava stojí na rovnakých základných zásadách ako predchádzajúca a boli potvrdené vo vzťahu k aktuálne platnej právnej úprave zákona č. 514/2003 Z. z. napríklad rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 (R 37/2014), sp. zn. 4Cdo/183/2009 alebo sp. zn. 1Cdo/167/2016.

22. V týchto súvislostiach odvolací súd zdôrazňuje, že sa jedná o objektívnu zodpovednosť štátu za škodu, t. j. rozhodujúcim kritériom posúdenia zákonnosti vznesenia obvinenia je neskorší výsledok trestného stíhania, kedy zastavenie trestného stíhania, či oslobodenie spod obžaloby ukazuje, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia, resp. nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie ale to, či sa toto podozrenie v trestnom konaní aj potvrdilo. V podmienkach materiálneho právneho štátu musí totiž štát niesť (objektívnu) zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009), pričom podstata nároku na náhradu škody sa v týchto prípadoch neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania ale na samotný výsledok trestného stíhania (viď obdobne aj Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 25/2011).

23. Týmto výkladom nijak nedeochádza k popretiu možnosti štátu viesť trestné stíhanie proti konkrétnej osobe ani sa neobmedzuje legitímne právo štátu odhaľovať trestnú činnosť a viesť trestné stíhanie proti osobe, ktorá je dôvodne podozrivá, že sa trestnej činnosti dopustila. Naopak, najvyššie súdne inštancie sa vo svojich rozhodnutiach s týmto argumentom vysporiadali konštatovaním, že štát má právo a súčasne povinnosť odhaľovať trestné činy a viesť trestné stíhanie voči osobám podozrivým z ich spáchania, ale právny názor, podľa ktorého je štát povinný odškodniť škodu vzniknutú jednotlivcovi, proti ktorému bolo vedené trestné stíhanie ako proti obvinenému, ak sa podozrenie voči nemu nepotvrdilo len odzrkadľuje objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Štát teda za konanie svojich orgánov zodpovedá, aj keď z ich strany ku žiadnemu subjektívnemu pochybeniu nedošlo a to s ohľadom na výsledok ich činnosti. Práve preto ide o spomínanú zodpovednosť štátu „za výsledok“.

24. Okresný súd sa svojim rozhodnutím neodchýlil od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/183/2009 ako na to poukazovala žalovaná na str. 2 svojho odvolania a neodchýlil sa ani od

iných rozhodnutí, ktoré tvoria ustálenú súdnu prax ohľadne tejto problematiky. Najvyšší súd (nielen) v tomto rozhodnutí uviedol, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že jednotliviec čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Toto ale nemožno chápať tak ako to naznačovala žalovaná, že opodstatnenosť vznesenia obvinenia vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vylučuje, že uznesenie o vznesení obvinenie je nezákonné. Takéto ponímanie je nielen nesprávne a obsahovo vytrhnuté z kontextu, ale úplne neguje zákonom zakotvený a aj najvyšším súdom vzápätí spomenutý objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím - že rozhodujúcim je neskorší výsledok trestného konania. Najvyšší súd mal na mysli len to, že treba v súlade s rozhodnutím R 35/1991 skúmať, či nejde o prípad kedy právo na náhradu škody nevzniká, t. j. ak si niekto obvinenie zaviniť sám alebo bol oslobodený spod obžaloby, resp. trestné stíhanie voči nemu bolo zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný, bola mu udelená milosť, resp. trestný čin bol amnestovaný. O takéto situácie ale v prejednávanej veci nešlo a preto bola právne irelevantnou argumentácia žalovanej o tom, aká bola dôkazná situácia v čase, kedy bolo žalobcovi obvinenie vznesené, resp. že bolo povinnosťou orgánu činného v trestnom konaní vzniesť obvinenie, lebo opačný postup by bol porušením trestnoprocesných zásad. Podľa odvolacieho súdu z hľadiska výsledku trestného konania nebolo pre vznik práva žalobcu na náhradu škody podstatné, či realizoval alebo nerealizoval verejný prenos audiovizuálnych diel, akú škodu mal spôsobiť, kto podal trestné oznámenie, atď., teda ako sa v danom čase dôkazná situácia javila, ale podstatné bolo s akým výsledkom jeho trestné stíhanie skončilo. Nie dôkazy, ktoré podľa žalovanej nasvedčovali spáchaniu trestného činu žalobcom, ale jeho oslobodenie spod obžaloby a dôvod, pre ktorý sa tak stalo sú tými okolnosťami, na ktoré bolo treba prihliadnúť v zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/183/2009. Toto v prejednávanej veci okresný súd plne rešpektoval.

25. Z uvedených dôvodov neboli namieste odkazy žalovanej na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 548/2012 zo dňa 27. 11. 2012, keďže ústavný súd v danej veci rozhodnutie krajského súdu preskúmaval len z hľadiska jeho odôvodnenosti a toho, či sa nejedná o rozhodnutie arbitrárne a uviedol, že postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti sa nevyjadroval k vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia.

26. Ak následne žalovaná na inom mieste odvolania cituje z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 poukazujúc na to, že zodpovednosť štátu nastupuje iba ak sa jeho postup ukáže ako mylný, zasa tým treba rozumieť len to, že „mylnosť“ sa ukáže vo výsledku trestného konania, rozhodujúci je výsledok trestného konania a nie to, či samotné uznesenie o vznesení obvinenia bolo v čase jeho vydania ne/zákonné.

27. Neopodstatnene žalovaná poukazovala aj na ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (keď rozhodnutia iných odvolacích súdov, resp. okresných súdov netvorí ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít - pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/129/2017 a takouto praxou nie sú ani rozhodnutia súdov iných štátov). V rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/201/2007 najvyšší súd neriešil problematiku toho, aké sú podmienky práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a kedy takéto právo vzniká, ale zaoberal sa tým, či vznesenie obvinenia z trestného činu je (ne)oprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa § 11 a nasl. OZ a v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/64/2008 práve naopak vyjadril už vyššie spomínanú zásadu, že ten, kto bol spod obžaloby oslobodený má právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia a takéto právo mu nevzniká vtedy, ak si obvinenie zaviniť sám alebo bol oslobodený spod obžaloby, resp. trestné stíhanie voči nemu bolo zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný, bola mu udelená milosť, resp. trestný čin bol amnestovaný. Napriek tomu, že rozhodnutia Ústavného súdu ČR netvorí ustálenú súdnu prax, odvolací súd považuje za potrebné dodať, že ani rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 165/2002 nedopadalo na prejednanú vec, pretože tam ústavný súd riešil otázku nepriznania trov právneho zastúpenia vzniknutých v trestnom konaní a k otázke (ne)zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia sa vyjadroval len okrajovo vo všeobecnej rovine.

28. Napokon podľa odvolacieho súdu neboli dôvodnými ani odkazy žalovanej na označené rozhodnutia Ústavného súdu SR a ESLP. Kým v prípade rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 163/2013 nemožno z odôvodnenia vyvodiť, že nemôže byť za nezákonné považované uznesenie o vznesení obvinenia v prípade následného oslobodenia obvineného spod obžaloby z dôvodu, že mu vina nebola

preukázaná, rozhodnutie ESLP vo veci Lavrechov proti ČR sa priamo netýka práva obvineného na náhradu škody voči štátu z titulu nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia. ESLP v danom prípade posudzoval otázku adekvátnosti prepadnutia v prospech štátu peňažnej záruky zloženej obžalovaným ako náhrada väzobného stíhania a aj keď v odseku 50 odôvodnenia konštatoval, že oslobodenie spod obžaloby samo o sebe neznamená, že trestné stíhanie bolo nezákonné, neznamená toto konštatovanie vylúčenie nároku na náhradu škody stíhanej osoby voči štátu, čo v konečnom dôsledku v odlišnom stanovisku k rozhodnutiu vyjadril sudca Pejchal slovami, že sťažovateľ by z trestného stíhania, ktoré bolo proti nemu vedené (a v ktorom bol právoplatne oslobodený - poznámka odvolacieho súdu), nemal v zásade znášať žiadne negatívne dôsledky.

29. Žiadne z uvedených rozhodnutí nepredstavuje judikatórny posun, či prelom v problematike posudzovania (ne)zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia v rámci trestného stíhania, v ktorom sa podozrenie zo spáchania trestného činu obvinenou osobou následne nepotvrdilo. Odvolací súd preto nemal žiaden dôvod odkloniť sa od dlhodobu zaužívanej judikačnej praxe, ktorej podstatu už vyjadril vyššie a s ktorou sa plne stotožňuje.

30. Žalobcovi bolo uznesením zo dňa 09. 07. 2012 vznesené obvinenie z prečinu porušovania autorského práva podľa § 283 ods. 1 a 3 Trestného zákona, spod následne podanej obžaloby bol právoplatne oslobodený z dôvodu, že žalovaný skutok nebol trestným činom a tým bola z hľadiska ust. § 3 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia žalobcovi. Opätovne odvolací súd opakuje, že štát tu zodpovedá za výsledok a nie za to, či príslušný orgán pri vznesení obvinenia pochybil alebo nie.

31. Čo sa týka spôsobu a rozsahu náhrady škody, podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. platí, že sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk (ak osobitný zákon neustanovuje inak) a ďalej z ust. § 18 ods. 1 a 3 cit. zákona vyplýva, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia.

32. Aj odvolací súd mal preukázané, že žalobca účelne vynaložil na svoju obhajobu žalovanú sumu 4.639,39 Eur, ktorej štruktúru z hľadiska jednotlivých úkonov právnej pomoci podrobne rozobral okresný súd v 34. odseku odôvodnenia napadnutého rozsudku. Túto sumu ako trovy právneho zastúpenia vynaložil žalobca len v dôsledku toho, že bol trestne stíhaný a neskôr spod obžaloby oslobodený. Ak by totiž nedošlo k jeho trestnému stíhaniu, žiadna škoda spočívajúca v nákladoch na právne zastúpenie by mu nevznikla. Okresný súd tak prijal správny záver o tom, že bola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody na strane žalobcu a príčinná súvislosť medzi nimi, okresný súd teda vyššie uvedené zákonné ustanovenia aplikoval správne a opodstatnene priznal žalobcovi aj zodpovedajúci úrok z omeškania zo žalovanej sumy.

33. Odvolací súd len dodáva, že na týchto záveroch nemení nič ani žalovanou označené ust. § 553 ods. 1 Trestného poriadku, lebo toto upravuje len okolnosť, že štát neplatí (neznáša) vlastné trovy obvineného ani jeho výdavky spojené so zvolením obhajcu. Od platenia trov však treba odlišovať náhradu trov trestného konania (t. j. kto má trovy preplatiť) a nárok na náhradu škody ako taký, ktorý je nárokom majúcim hmotnoprávny základ a ten nie je nijak dotknutý ust. § 553 ods. 1 Trestného poriadku.

34. Pokiaľ ide o nesprávny úradný postup, (aj) od ktorého odvodzoval žalobca uplatnený nárok na náhradu škody, tak odvolací súd poukazuje na zdôvodnenie rozsudku okresného súdu v odsekoch 37 až 40 zdôrazňujúc, že hoci nesprávny úradný postup orgánu štátu preukázaný nebol, žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody v dôsledku nezákonného rozhodnutia.

35. Vzhľadom na uvedené bol rozsudok súdu prvej inštancie vecne správnym a preto ho odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil, a to vrátane závislého výroku o trovách konania, kde súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP zakladajúce plne úspešnému žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %. Odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú žiadosť žalovanej o určenie dlhšej lehoty na plnenie uloženej povinnosti, pretože táto je v ust. § 232 ods. 3 CSP určená na tri dni, plynú od právoplatnosti rozsudku a toto okresný súd rešpektoval. V zmysle § 232 ods. 3 druhej vety CSP nemožno za odôvodnený prípad považovať „časovú náročnosť schvaľovacieho procesu úhrady“.

36. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalobca a preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).